

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דן אילוז

פ/25/3550

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – מכירה ישירה של תוצרת חקלאית), התשפ"ג–2023

1. תיקון התוספת הראשונה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965¹, בסעיף 7(ב) לתוספת הראשונה הראשונה במקום סעיף קטן (ב) יבוא :
"ב) בסעיף זה –

"החקלאי" – בעל הזכות בקרקע חקלאית המגדל בקרקע תוצרת חקלאית ;

"מטרה לא חקלאית" – בניה או שימוש בקרקע שאינם דרושים במישרין לייצור חקלאי לעיבוד חקלאי של האדמה, לגידול בעלי חיים או למכירת מלאי תוצרת חקלאית ;

"מכירת תוצרת חקלאית" – מכירת תוצרת חקלאית גולמית וטרייה של פירות וירקות מגידוליו של החקלאי בקרקע חקלאית שהוא בעל הזכויות בה או מגידוליהם של החקלאים האחרים מאותו היישוב או מיישובים סמוכים, איתם התאגד לצורך מכירת התוצרת החקלאית כאמור, ובלבד שהשטח שבו נעשה שימוש לצורך המכירה לא יעלה על 50 מ"ר או על אחוז וחצי משטחה הרשום של הקרקע החקלאית בה מבוצעת המכירה, הגדול מבניהם."

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

דברי הסבר

מטרתו של תיקון זה היא לתת עיגון חוקי למכירה ישירה של תוצרת חקלאית טרייה של פירות וירקות אשר גודלו בחלקה החקלאית שהיא בחזקת החקלאי, וכן לאפשר מכירה משותפת של תוצרת חקלאית טרייה בחזקה האמורה של החקלאי יחד עם חקלאים נוספים שהתאגדו לצורך המכירה.

התופעה של מכירות ישירות מהחקלאי לצרכן התרחבה בשנים האחרונות כתגובת נגד שיווקית לפערי הכוחות ההולכים וגדלים של החקלאים מול הגורמים השונים הפועלים בשרשרת האספקה והשיווק של תוצרת חקלאית, ובפרט כתגובה למחירי התיווך המשמעותיים שהאחרונים לוקחים. נחיתותם היחסית של החקלאים בתמחור התוצרת החקלאית עליה הם עמלים יום וליל מותירה את תחום החקלאות הישראלית לתחום הולך ונכחד, וזאת לצד עליה ניכרת ביוקר המחיה של הצרכן הישראלי שרוכש תוצרת חקלאית ברשתות השיווק.

לפיכך, מוצע לתקן סעיף 7 לתוספת הראשונה לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 אשר מגדיר את התנאים לשימוש בקרקע חקלאית למטרה לא חקלאית. הוספת ההגדרות החדשות תאפשר להחריג את המכירה של התוצרת החקלאית, על ידי חקלאי בודד או על ידי איגוד חקלאים, מן ההגדרה "מטרה לא חקלאית". בכך תתאפשר מכירת התוצרת בשטחו של החקלאי עד לתחום של 50 מ"ר או עד אחוז וחצי משטחה הרשום של הקרקע בה מבוצעת המכירה, הגדול מבניהם.

בשל המגוון המוגבל של התוצרת החקלאית של כל חקלאי, יוכלו חקלאים להתאגד לצורכי מכירת התוצרת המשותפת בשטח החקלאי של אחד מהם, כדי שהמכירה המגוונת במקום תהיה כדאית לצרכן. באופן זה, אופציית המכירה הישירה תוכל להגביר את התחרות בענף באופן משמעותי, שייטיב הן עם החקלאי והן עם הצרכן.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת מיכאל ביטון ומופיד מרעי (פ/24/3185) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת מיכאל ביטון (פ/25/1440) ועל ידי חבר הכנסת ינון אזולאי (פ/25/3087).

הצעת החוק זהה לפ/25/3087 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)